

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дозвілля для людей з особливими потребами

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
шифр і назва

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від 18 жовтня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дозвілля для людей с особливими потребами
Викладач	Ковальська Леся Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.) 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=74&id_cou=6737
Консультації	Четвер 15 ¹⁰ год – 16 ⁰⁰ год (обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Розглядається дозвілля в Україні та зарубіжних країнах, характеризується система закладів дозвіллевої сфери, її матеріально-технічне, фінансове, кадрове забезпечення. Особливу увагу звернено на організаційні питання, планування дозвіллевої діяльності закладів культури, на вивчення запитів та інтересів різних соціально-демографічних груп населення.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни <i>адаптувати світовий досвід дозвілля як соціокультурного явища до українських реалій.</i>	
Цілі:	
<ul style="list-style-type: none"> - розкрити суть науково-методологічних і практичних основ дозвілля для неповносправних; - проаналізувати історію становлення та етапи розвитку дозвілля, відпочинку для неповносправних; - зазначити складові дозвілля; - висвітлити основні ланки організації дозвілля для неповносправних; - зазначити нормативно-правову базу функціонування дозвілля для неповносправних; - проаналізувати дозвілля для неповносправних, як сегмент туристичного ринку. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати знання на практиці. - розуміння об'єктно-предметної області дисципліни. - здатність реалізувати нові ідеї та підходи. - здатність працювати в команді. <p>Фахові компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати ключові поняття і терміни кожної з тем; - принципи, функції та завдання курсу; - найбільш актуальні глобальні, загальнодержавні і регіональні проблеми щодо організації дозвілля для неповносправних; - класифікацію та види дозвілля; - основи здорового способу життя, способи загартування організму відпочиваючого, а також способи орієнтування в часі і просторі; - фактори ризику, види небезпек та шляхи їх подолання в організації дозвілля для різних категорій неповносправних; - основні правила супроводу та обслуговування під час перебування в об'єктах розміщення (в т. ч. агрооселях) і мандрівках - вимоги до обслуговування відвідувачів, туристів з різними типами неповносправностями; 	

- особливості здійснення туристичних подорожей різними видами транспорту, їх технологічні особливості щодо неповносправних осіб.

5. Програмні результати навчання

- дозвілля, як дієвий засіб соціальної адаптації осіб з обмеженими можливостями
- дозвілля для неповносправних в Україні
- організація дозвілля для осіб з обмеженими можливостями
- сільський відпочинок для людей с особливими потребами
- надання туристсько-дозвільєвих послуг незрячим
- надання туристсько-дозвільєвих послуг особам з порушенням мовлення
- надання туристсько-дозвільєвих послуг особам з порушенням слуху
- надання туристсько-дозвільєвих послуг особам із розумовою відсталістю та психічними розладами
- надання туристсько-дозвільєвих послуг особам з порушенням опорно-рухового апарату
- надання туристсько-дозвільєвих послуг власниками агроосель, які приймають неповносправних осіб
- доступність туристичних об'єктів для користування людьми з особливими потребами
- будівельні норми для інженерно-технічних споруд, які використовуються для осіб з обмеженими можливостями
- облаштування присадибних ділянок та прилеглої до оселі території агроосель, які обслуговують осіб з обмеженими можливостями
- види відпочинку для осіб з обмеженими можливостями
- види неповносправності
- основні групи осіб з інвалідністю
- географія осіб з обмеженими можливостями в Україні
- чинники, які впливають на кількісний стан осіб з обмеженими можливостями в регіонах України

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТ

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	Туризм	1	Вільного вибору студента

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Теоретичні основи дозвілля План 1. Соціальна сутність дозвілля 2. Дозвілля в житті людини 3. Функції та принципи дозвілля 4. Педагогічні	2 год	–	6 год.

засади дозвілля 5. Стан наукових досліджень дозвіллевої сфери			
Тема 2. Основні інститути дозвіллевої сфери План 1. Специфіка діяльності 2. Робота парку як дозвіллевого центру дозвіллевих центрів 3. Дозвіллева діяльність в клубах 4. Дозвілля в туристичних комплексах та готелях 5. Музей як дозвіллевий центр 6. Хобі-групи як інститути дозвілля	4 год	–	6 год
Тема 3. Дозвіллева робота з різними категоріями населення План 1. Специфіка дозвіллевої роботи з підлітками та молоддю 2. Особливості дозвіллевої роботи з дорослими 3. Дозвіллева діяльність з особами похилого віку 4. Специфіка дозвіллевого обслуговування інвалідів 5. Дозвіллева робота з сім'ями	4 год	–	6 год
Тема 4. Управління дозвіллевою сферою План 1. Дозвілля в контексті культурної політики 2. Державний сектор управління дозвіллевою сферою 3. Дозвіллеві об'єднання добровільного сектору 4. Особливості розвитку індустрії дозвілля	2 год	–	6 год
Тема 5. Підготовка кадрів дозвіллевої сфери у зарубіжних країнах План 1. Професійна майстерність	2 год	–	4 год

спеціаліста дозвіллевої сфери 2. Система підготовки та підвищення кваліфікації фахівців дозвіллевої сфери			
Тема 6. Види неповносправності та особливості організації дозвіллевих послуг План 1. Загальні відомості. Історична довідка 2. Визначення неповносправності. Основні поняття 3. Основні підходи до інвалідності 4. Основні групи осіб з івалідністю	–	2 год	4 год
Тема 7 Рекомендації з надання послуг незрячим План 1. Загальні рекомендації 2. Супровід у приміщеннях 3. Супровід під час отримання послуг 4. Супровід кількох осіб 5. Допомога під час отримання інформації 6. Допомога незрячому в ресторані, піцерії, кафе, що може входити в комплекс ваших послуг 7. Допомога незрячій людині у крамниці самообслуговування 8. Допомога у крамниці незрячому із собакою-поводирем 9. Пещення собак-поводирів 10. Надання допомоги незрячому в домашньому кінотеатрі 11. У сільському музеї	–	2 год	4 год
Тема 8. Рекомендації з надання послуг особам з порушенням мовлення План 1.	–	2 год	4 год

Загальна інформація щодо порушень мовлення 2. Додаткова інформація, яку варто пам'ятати			
Тема 9. Рекомендації з надання послуг особам з порушенням слуху . План 1. Загальна інформація щодо порушень слуху 2. Спілкування з використанням мови 3. Спілкування з використанням жестів 4. Інші методи спілкування 5. Рекомендації господарям щодо прийому осіб з порушенням слуху. Як працювати з перекладачем мови знаків.	–	2 год	4 год
Тема 10. Рекомендації з надання послуг особам із розумовою відсталістю та психічними розладами План 1. Загальна інформація щодо осіб з розумовою відсталістю 2. Загальна інформація щодо осіб з психічними захворюваннями 3. Міфи, які оточують психічно хворих, і факти що їх заперечують 4. Залучена (інклюзивна) рекреація та відпочин для осіб з розумовою відсталістю	–	2 год	4 год
Тема 11. Рекомендації з надання послуг особам з порушенням опорно-рухового апарату План 1. Загальна інформація щодо захворювань 2. Рекомендації власникам	–	2 год	4 год

осель, які приймають неповносправних на візках 3. Додаткова інформація, яку варто пам'ятати			
Тема 12. Поради щодо обслуговування неповносправних відвідувачів План1. Рекомендації обслуговуючому персоналу 2. Як поводитись з людьми з особливими потребами 3. Правила коректної мови 4. Рекомендації до власників агроосель, приймають неповносправних та осіб, які отримують послуги	–	2 год	4 год
Тема 13. Ознаки доступності об'єктів для користування людьми з особливими потребам	–	2 год	4 год
ЗАГ.:	14	16	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна.
Вимоги до письмової роботи	Виконувати чітко до вказаних інструкцій
Практичні заняття	Оцінюються за 5-ти бальною шкалою
Умови допуску до підсумкового контролю	Здача і захист практичних робіт, контрольної роботи, контроль самостійної роботи
Підсумковий контроль	<i>Залік форму задачі (комбінована) Розподіл балів за завданнями. З них: 40 б (поточний контроль)+30б (контр. роб)+30 б (контроль самостійної роботи).</i>

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: тестовий контроль, практичні роботи проводиться під час навчальних занять. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Академічна доброчесність: політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на засадах, наведених в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Положенні про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. Політика щодо пропусків занять базується на Положенні про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(введено в дію наказом ректора №768 від 04.12.2014; внесено зміни наказом №628 від 25.09.2019 р.) та Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019).

9. Рекомендована література

1. Волошинський О., Каспрук І., Малинович Л., Сварник М. Сільський відпочинок для неповносправних : посібник для власників агроосель та людей з інвалідністю, котрі бажають розпочати власну справу. – Львів : Ліга-Прес. – 2011. – 232 с.
2. Доступність до об'єктів житлового та громадського призначення для людей з особливими потребами : метод. посібн. / [Я. Грибальський, Я. Мудрий, М. Сварник та ін.]– К. : Соцінформ, 2004. – 105 с.
3. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах навчальний посібник. - К.: Кондор, 2005. - 408 с.
4. Ковальська Л. Розвиток туризму для неповносправних в Україні. Географія та туризм. / І.Ф.Калуцький, Л.В. Ковальська, П.П. Вичівський Науковий збірник. Вип. – 36. – Київ – 2016. С. 38 – 54.

**Викладач: доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства**

Ковальська Л.В.